

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Toimintasuunnitelma 2022

Toimintasuunnitelma 2022

Johdanto

Sanna Marinin hallitus arvioi saaneensa valmiiksi vuoden 2021 lopulla liki puolet hallitusohjelmastaan. Viimeiselle puolentoista vuoden ajanjaksolle kohdistuu isot odotukset aloitetun hallitustyön loppuun saattamiseksi. Samaan aikaan puolueet alkavat valmistautua vuoden 2023 eduskuntavaaleihin. Vuoden 2022 alussa käydään Suomen ensimmäiset aluevaalit ja myöhemmin keväällä Kokoomus, Vasemmistoliitto ja Keskusta pitävät omat puoluekokouksensa. Ne varmasti tuovat näiden kokousten sekä niissä tehtävien merkittävien henkilövalintojen myötä omia avauksiaan julkiseen keskusteluun.

Hallitusohjelman täytäntöönpanoa varjostaa koronakriisin mahdollisesti arvaamattomat jälkiseuraukset. Vaikka Suomi ja muut teollisuusmaat avautuvat 2021-2022, koettelee pandemia yhä rankasti esimerkiksi Afrikan mannerta. WHO:n arvion mukaan globaalisti epäsymmetrinen rokotetilanne saattaa pahimmillaan palauttaa pandemian jopa takaisin lähtöpisteeseensä uusien koronavirusvarianttien myötä.

Maailmalla on myös hitaasti eteneviä ja suuria haasteita. Ilmaston lämpeneminen, äärimmäisten sääolojen yleistyminen, luonnon monimuotoisuuden väheneminen yhdistettynä jätteiden määrän lisääntymiseen, resurssien ylikäyttöön ja maaperän köyhtymiseen aiheuttavat inhimillistä kärsimystä.

Merkittäviä poliittisia asioita Suomessa

Suomi on parhaillaan työstämässä omaa yritysvastuulakiaan, mutta on päättänyt odottaa EU:n direktiiviehdotusta ennen oman lakiesityksensä edistämistä varsinaisen lainsäädäntöprosessiin. Ehdotus saatane vuoden alussa. Myös vähimmäispalkkoja koskevan direktiivin odotetaan valmistuvan vuoden 2022 aikana.

Helmikuussa hallitus antaa esityksensä uudesta ilmastolaista. Siinä tärkeää olisi jo ennalta huomioida erilaisten ilmastotoimien työllisyysvaikutukset. Ja mahdollistamaa myös työntekijöiden ja ay-liikkeen osallistuminen ilmastotoimien suunnitteluun, seurantaan ja arviointiin.

Alkuvuodesta hallitus toimeenpanee ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön estämisen työryhmän toimenpide-ehdotuksia. Kevään aikana Marinin hallitus on sitoutunut myös yleisesti kartoittamaan lakimuutosten tarpeita työn murroksen kannalta. Näiden lisäksi ensi vuonna hallitusohjelman mukaisesti on tarkoituksena vahvistaa koulutusreformia ammatillisissa oppilaitoksissa, selvittää työttömyysturvajärjestelmän uudistustarpeita, toimeenpanna elokuussa viimein valmisteilla ollut uusi perhevapaamalli sekä toteuttaa kokeilu negatiivisesta tuloverosta.

Huhtikuussa hallitus aikoo kehysriihessään päättää työllisyystoimista, jotka vahvistavat julkista taloutta 110 milj. eurolla. Tätä ennen on toivottavasti aloitettu pk-yritysten rekrytuskokeilu, jolla pyritään synnyttämään uusia työpaikkoja erityisesti sellaisiin yrityksiin, jossa ei vielä ole palkattua henkilöstöä. PAMin tavoiteohjelman mukaisesti kaikkien toteutettavien työllisyystoimien osalta on merkittävää, että työllisyyttä tuetaan oikeanlaisten palveluiden, osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksien parantamisen sekä esimerkiksi nuorten työllistymistä parantamalla leikkauksien sijaan.

Suomen hallitus on jo aiemmin päättänyt lukuisista työllisyyttä edistävästä toimista, joita ovat muiden muassa ikääntyneiden työttömyysturvan lisäpäivien eli ns. eläkeputken poistaminen asteittain, työllisyyttä edistävän maahanmuuton lisääminen sekä uusi työllisyyspalveluiden rahoitusmalli kunnille. Kehysriihessä

on tarkoitus siis vahvistaa julkista taloutta. Asiantuntijat ovat kuitenkin huomauttaneet, ettei sellaisia työllisyyskeinoja, joilla ei olisi merkittäviä haittavaikutuksia ja jotka vahvistaisivat julkista taloutta jo lyhyellä aikavälillä, ole juuri tehtävissä.

Toukokuussa hallitus antaa esityksensä hankintalain uudistusta koskevasta kokonaisuudesta. PAMin näkemys on, että uudessa hankintalaissa työlakien ja työehtosopimusten noudattaminen tulisi pakolliseksi erityisehdoksi kaikissa hankintasopimuksissa.

Yhteistoimintalain osalta laki on jo eduskunnan käsittelyssä. Hallituksen tavoitteena on saada uusi laki voimaan vuoden 2022 alusta. Näin ensi vuoden aikana korostuu uuden lain kouluttaminen ja jalkauttaminen työpaikoille siten, että uudistukset saadaan luottamusmiesten käyttöön mahdollisimman tehokkaasti. Uusi malli jatkuvasta vuoropuhelusta muuttaa yhteistoiminnan luonnetta merkittävästi ja sen on nähtävä positiivisena mahdollisuutena myös yöntekijöiden aseman kehittämiseksi.

Talous palautuu koronakriisistä nopeasti

Suomen bruttokansantuote laski vuonna 2020 2,9 prosenttia. Koronavirusepidemian ja rajoitustoimien vaikutukset talouteen jäivät siis Suomessa odotettua pienemmiksi. BKT:n odotetaan kasvavan kuluvana vuonna 3,0–3,7 prosenttia ja 2,9–4,0 prosenttia vuonna 2022.

Talous palautuu siis jo vuonna 2021 epidemiaa edeltäneelle tasolle ja jatkaa sen jälkeen reipasta kasvua. Kasvua kannattelevat yksityinen kulutus ja kuluttajien ennätysellisen luottamus sekä teollisuuden kasvavat tilaukset.

Kaikki toimialat eivät kuitenkaan pääse yhtä nopeasti kiinni kokonaistalouden kasvuun. Matkailu- ja ravintola-alalla on yhä epävarmuutta tulevasta. Kesän 2021 erinomaiset myyntiluvut osoittavat kuitenkin, että kuluttajien kysyntä matkailu- ja ravintolapalveluita kohtaan ei ole hiipunut.

Kaupan alalla kehitys eriytyy. Päivittäistavarakauppa kukoistaa yhä ravintoloista siirtyneen kysynnän ansiosta, mutta esimerkiksi muotikaupan myynti on kaukana korona edeltäneestä tasosta. Tukkukauppaan vaikuttaa edelleen kansainvälinen logistiikkakriisi, jonka aiheuttaman hintojen kasvun johdosta tukkukaupan liikevaihto kehittyy huomattavasti alan myynnin volyymia nopeammin.

Tukipalvelutoimialojen eli kiinteistöpalvelualan ja vartiointialan tuotanto on seurannut koronakriisinkin ajan läheisemmin kaikkien toimialojen keskiarvoa. Vaikka molempien toimialojen myynti kääntyi jo kuluvana vuonna huomattavaan kasvuun, niiden pitkän aikavälin näkyymiin vaikuttavat heikentävästi liiketila- ja hotellirakentamisen hiipuminen tulevina vuosina.

Työllisyys palautuu koronakriisistä vielä nopeammin

Työllisyysasteen trendi oli vuoden 2021 elokuussa 72,8 ja työttömyysasteen trendi 7,6 prosenttia. Työllisyysaste on näin jo ylittänyt koronaepidemiaa edeltäneen huipputasoa, joskin työttömyysaste on yhä vajaan prosenttiyksikön sen aikaista korkeampi. Työllisiä oli elokuussa edelliseen vuoteen verrattuna 104 000 enemmän ja työttömiä 33 000 vähemmän. Vuoden 2022 työllisyysasteeksi ennustetaan puolestaan 73,5–74,4 ja työttömyysasteeksi 5,7–7,3 prosenttia. Palkansaajien tutkimuslaitos arvioi jopa, että hallituksen 75 prosentin työllisyystavoite toteutuisi hallituskauden loppuun mennessä ilman, että tarvittaisiin uusia työllisyyskeinoja. PAM katsoo, että mahdollisten työllisyyskeinojen tulee keskittyä työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien ratkaisemiseen, yöntekijöiden osaamisen kehittämiseen sekä laadukkaiden työpaikkojen luomiseen.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan työtuntien kehitys mukailee myynnin voimakasta laskua koronaepidemian aikana ja odotettua kasvua ravintolarajoitusten poistuessa ja matkailun elpyessä. Huomattavaa kuitenkin on, ettei tehdyn työn määrä laskenut Suomen verrattain joustavasta lomautusjärjestelmästä huolimatta samassa suhteessa tuotoksen laskuun. Alan tehdyt työtunnit laskivat 19,0 prosenttia vuonna 2020 ja niiden odotetaan kasvavan kuluvana vuonna 10,0 prosenttia ja 11,0 prosenttia vuonna 2022 palaten siis tuolloin lähelle koronaepidemiaa edeltänyttä tasoa. Kesällä 2021 uutisoitiin laajalti alaa koettelevasta työvoimapulasta, joka ulottui pikaruokaravintoloista alan huippuosaajiin. Toimialan vetovoiman voidaankin nähdä heikentyneen merkittävästi korona-aikana. Samalla henkilöstöravintolat ovat yhä lomauttaneet merkittävän osan henkilöstöstään, jolle muulla toimialalla ei välttämättä ole tarjota vastaavia työsuhteita.

Vähittäiskaupassa työtunnit laskivat puolestaan tuotoksen kasvusta huolimatta 4,5 prosenttia vuonna 2020 nostaten työn laskennallista tuottavuutta alalla merkittävästi. Alan työntekijät ovat kuitenkin kärsineet toimipisteiden henkilöstön alimitoituksesta läpi koronaepidemian, joten tuottavuuden kasvu on tuskin kestäväällä pohjalla. Tehtyjen työtuntien odotetaan kasvavan jälleen kuluvana vuonna 4,3 prosenttia ja 1,6 prosenttia vuonna 2022. Tämä tarkoittaisi pidempää aikaväliä tarkastellen toimialan työtuntien pitkäaikaisen laskevan trendin katkeamista ainakin hetkellisesti laajemman talouskasvun myötä. Erityisesti päivittäistavarakaupan onkin havaittu rekrytoivan aiemmin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa työskennelleitä työntekijöitä.

Muilla PAMin suurista toimialoista tehtyjen työtuntien muutokset jäävät maltillisemmiksi. Tukkukaupassa tehdyt työtunnit vähenivät 3,0 prosenttia vuonna 2020 ja niiden arvioidaan lisääntyvän kuluvana vuonna 2,8 prosenttia ja 1,4 prosenttia vuonna 2022. Kiinteistön- ja maisemanhoidon toimialan työtuntien lasku jäi 2,5 prosenttiin vuonna 2020, ja alan työtuntien odotetaan kasvavan kuluvana vuonna 2,3 prosenttia ja 2,0 prosenttia vuonna 2022. Vartiointialalla tehdyt työtunnit laskivat puolestaan 3,3 prosenttia vuonna 2020 ja niiden odotetaan kasvavan 2,8 prosenttia kuluvana ja 2,3 prosenttia tulevana vuonna. Myös näiden toimialojen palveluammattien kohdalla on raportoitu yritysten kärsimästä työvoimapulasta, joka uhkaa kärjistyä erityisesti siivouspalveluissa.

Osa-aikaisen työn osuus laski suurilla toimialoilla yritysten vähentäessä osa-aikaista työvoimaa vuonna 2020 lukuun ottamatta majoitus- ja ravitsemistoimintaa, jolla osa-aikaisten osuus palasi jo lähelle vuoden 2017 huipputasoa. Samalla vastentahtoisesti osa-aikatyötä tekevien osuus on kasvanut erityisesti tarjoilijoiden ja vartijoiden keskuudessa, kun näitä ammatteja opiskelun ohella harjoittavien määrä on laskenut merkittävästi. Kokoaikatyön puute on merkittävin syy osa-aikatyön tekemiseen kaikilla PAMin suurista toimialoista ja aiheuttaa yhden keskeisimmistä haasteista jäsenten toimeentulolle. Määräaikaisten työsuhteiden osuus on puolestaan laskenut PAMin suurilla toimialoilla turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalveluita lukuun ottamatta, kun koronaepidemia vähensi sesonkityön tarvetta.

Vuonna 2022 PAM kiinnittää erityistä huomiota palvelualojen kuumentuneen työmarkkinatilanteen taustalla vaikuttaviin tekijöihin kuten alojen heikkoon vetovoimaan ja alhaisiin koulutusmääriin, osalla toimialoista raportoituihin heikkoihin työoloihin, alueelliseen ja ammatilliseen kohtaantoon sekä tarjottujen työsuhteiden laatuun.

Neuvottelukierros on jo alkanut

PAMin osalta työmarkkinakierros on alkanut jo vuoden 2021 lopulla. Hiihtokeskusten ja ohjelmapalveluiden ratkaisuista ei vielä tätä kirjoitettaessa ole tietoa. Samoin ovat hämärän peitossa ympäröivien työmarkkinoiden ratkaisut. Kierroksesta on tulossa vaikea. Tällä kertaa syynä ovat työnantajien tavoitteet siirtää painopiste yrityskohtaiselle tasolle.

Erityisen vaikeaa tämä on palvelualoille, joiden elinkeinorakenne poikkeaa muista sektoreista. Pieniä, järjestäytymättömiä yrityksiä on runsaasti ja työehtojen kirjo on laaja. Työehtosopimusten yleissitovuus on meillä tärkeää. Järjestäytymättömissä yrityksissä työskentelee paljon PAMin jäseniä ja heidänkin työehtonsa on turvattava. PAM tavoittelee neuvottelukierroksella edelleen valtakunnallisia työehtosopimuksia, jotka kehittävät jäsenten työehtoja- ja työympäristöä.

Strategiamme mukaisesti, olemme valmiita etsimään keinoja, joilla paikallista sopimista voidaan edistää työehtosopimustemme puitteissa. Edellytyksenä tälle on, että sopiminen on molempia osapuolia hyödyttävää, ja että paikalliset osapuolet ovat tasavertaisessa asemassa. Tasavertaisuus tarkoittaa sitä, että luottamusmiesten- ja työsuojeluvaltuutettujen toimintaedellytyksiä on kehitettävä erityisesti tiedonsaannin ja osaamisen näkökulmasta. Paikallinen sopiminen on muutoinkin varmasti neuvottelukierroksella mukana, molempien osapuolten tavoitteissa.

Korona-aikana toimialojen kehitys on erkaantunut toisistaan ja perustellusti paikallisuutta on tarkasteltava entistä vahvemmin. Muutoin riskinä on, että sopimusratkaisuja mitoitetaan heikoimmassa tilanteessa olevien yritysten mukaisesti koko alalle. Paikallisella sopimisella voidaan paremmin ottaa huomioon joidenkin yritysten ja toimintojen keskimääräistä positiivisempi kehitys.

Yksi tärkeä osa-alue on olemassa olevien hyvien paikallisten käytäntöjen levittäminen työpaikkojen ja yritysten keskuudessa. Tähän tarpeeseen vastataan vuoden 2022 aikana toteutettavalla paikallisten sopimusten kartoituksella ja keräämisellä yhteen paikkaan, jolloin niitä voidaan käyttää hyväksi myös jäsenten neuvonnassa. Samoin luottamusmiehet voivat hyödyntää käyttöön otettua Uniofy-ohjelmistoa omien paikallisten sopimustensa säilytykseen.

Maan hallitus jatkaa pysyväksi muodostuneen paikallisen sopimisen edistämistä työryhmytyöllä. Työryhmän asialistalla ovat paikallisen sopimisen osapuolet, järjestäytymättömien työnantajien mahdollisuudet sopimiseen sekä mahdolliset lainsäädäntömuutokset sisällön osalta. PAM vaikuttaa aktiivisesti työryhmän työhön, omien tavoitteidensa saavuttamiseksi.

Merkittäviä asioita EU:ssa ja maailmalla

PAMin eurooppalaisessa edunvalvontatyössä on kyse palvelualojen työntekijöille tärkeisiin asioihin vaikuttamisesta sekä pohjoismaisena liittona että osana eurooppalaisia kattojärjestöjä. Pamilaisten alojen suurimmat eurooppalaiset järjestöt ovat mm. kaupan alaa, kiinteistöpalveluja, turva-alaa ja hiusalaa edustava UNI Europa ja mm. marava-aloja edustava EFFAT.

UNI Europa on 2021 linjannut konferenssissaan tulevan viisivuotiskauden tärkeimmiksi tavoitteiksi alakohtaisen työehtosopimustoiminnan vahvistamisen ja työpaikkademokratian lisäämisen Euroopassa. Ay-liikkeen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan työelämää koskevia, vähimmäisvaatimukset määrittäviä EU-lakeja. Niiden luominen ja päivittäminen ovat myös suomalaisen palkansaajan etu. Euroopan unionissa on meneillään useita pamilaisia aloja koskevia hankkeita, joiden kaikkien pitäisi tämänhetkisten tietojen mukaan olla tulevana vuonna EU:n lakiasäätävien elimien eli Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan parlamentin käsittelyssä.

Näistä merkittävin lienee jo vuonna 2021 julkaistu iso ja monipuolinen ilmastopaketti, *Fit for 55*. Nykyinen komissio panostaa vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Ay-liikkeen tehtävä on varmistaa, että ne tapahtuvat oikeudenmukaisesti ja palkansaajien kannalta reilulla tavalla.

Merkittävin yksittäinen direktiivi lienee tuleva EU-maiden vähimmäispalkkoja koskeva direktiiviehdotus, jonka tavoitteena on lakisääteisten vähimmäispalkkojen parantaminen EU-maissa. Komission näkemys on, että mikäli työehtosopimuskattavuus on alle 70 -prosenttia, niin jäsenmaissa tulisi ryhtyä. Tähän Euroopan

parlamentilla on ollut jopa kunnianhimoisempi linja. Vaikka direktiivillä ei toteutuessaan olisikaan Suomessa merkittäviä suoria vaikutuksia, palkkatason kohentumisesta muissa EU-maissa hyödyttää suomalaisia palkansaajia.

Tulevana vuonna EU:ssa valmistellaan myös työterveyden ja -turvallisuuden uutta strategiakehystä, jolla pyritään vähentämään työperäiset sairaudet minimiin. Hankkeen tavoitteena on muun muassa aiempaa parempi varautuminen terveysuhkiin, parempi mielenterveys työpaikoilla sekä hedelmällisyydelle vaarallisille aineille altistumisen vähentäminen työpaikoilla. Valmistelussa on myös yritysten muita kuin taloudellisia seikkoja koskevalle raportoinnille asetettavia vaatimuksia tiukentava direktiiviehdotus.

* * *

Maailmanlaajuisesti toteutuvat työntekijöiden oikeudet ovat myös suomalaisen työntekijän etu. Liiton kansainvälisellä työllä edistämme demokratiaa, oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa sekä sosiaalista turvallisuutta.

Liiton globaalin työn painopiste vuonna 2022 on yritysten sosiaalisen vastuullisuuden eli ihmisoikeusperustaisen huolellisuusperiaatteen edistäminen erityisesti monikansallisissa palvelualojen yrityksissä sekä globaaleissa tuotanto- ja arvoketjuissa. Työmme tähtää siihen, että yritysten vastuullisuus ulottuu läpi kansainvälisten tuotantoketjujen, ja että monikansalliset yritykset kunnioittavat työelämän ihmisoikeuksia yrityksen kaikissa toimipisteissä, niin Suomessa kuin myös kehittyvissä maissa.

Oikeudenmukainen siirtymä on toinen iso teema, koska globaali kriisi vaatii globaalit ratkaisut. Kestävä kehitys ja siirtyminen hiilineutraaliin yhteiskuntaan pitää tapahtua työntekijöiden kannalta reilusti.

Kolmas iso kokonaisuus on liiton tekemän kehitysyhteistyön hankesalkun uudistaminen: SASKin kehitysyhteistyön ohjelmakausi 2022-25 tuo PAMillekin uusia yhteistyöprojekteja. Liittovoiman kasvattaminen ja työelämän ihmisoikeuksien parantaminen kohdemaissa ovat Decent Work -agendan ohella solidaarisuushankkeitten tärkein tavoite.

PAM vaikuttaa globaalitasolla ensisijaisesti palvelualojen maailmanliittojen UNI Globalin ja IUF:n sekä näiden eri työryhmien kautta. Molempien organisaatioiden osalta ensi vuonna aloitetaan vuodelle 2023 siirrettyjen maailmankongressien aloitteiden valmistelu. Maailmankongresseissa päätetään, minkä yhteisten tavoitteiden eteen jopa 20 miljoonaa työntekijää edustavat maailmanliitot valjastetaan tulevien vuosien ajaksi. Jo kertaalleen siirtynyt kaupan sektorin globaali konferenssi järjestetään vuonna 2022.

Kotimaassa sidosryhmäyhteistyö esimerkiksi Reilun kaupan, Finnwatchin, Suomen YK-liiton ja UN Womenin kanssa jatkuu. Solikkatreffeillä ammattiosastojen aktiivit saavat tarkempaa tietoa PAMin globaalitoiminnasta ja sen vaikutuksista myös suomalaiseen työelämään. Vuoden aikana panostetaan myös nuorten globaalikasvatukseen.

2. Strategiset valinnat

PAMin strategialla on vain yksi päämäärä: kasvattaa järjestäytymisastetta PAMin toimialoilla. Seuraavien valintojen ja niihin kohdistettujen toimien avulla siihen pyritään vuonna 2022.

2.1. Pamilaiten palkkaa, työehtoja ja työolosuhteita parannetaan

PAM tavoittelee neuvottelukierroksella valtakunnallisia työehtosopimuksia, jotka kehittävät jäsenten työehtoja- ja työympäristöä. Tämä tarkoittaa ostovoimaa kasvattavaa ansiotasoa, työaikoja, työhyvinvointia, jaksamista sekä henkilöstön edustajien toimintaedellytyksiä.

Ansiotason osalta suurin kysymys on koordinaation merkitys. Mikäli sopimustoiminta siirtyy voimakkaammin yritystasolle, voidaanko enää toimia koordinoitusti vai eriytyykö ansiokehitys sekä alojen että yritysten välillä? Siinä ympäristössä järjestöllisen voiman merkitys korostuu ja se koskee myös PAMia. Työtaisteluvälmiuden on oltava hyvällä tasolla, jotta sopimuskierron saadaan vietyä tavoitteiden mukaisesti läpi.

Valtaosa PAMin työehtosopimuksista on päättymässä kevätpuolella 2022. Kirjoittamishetkellä näyttää todennäköiseltä, että vientiteollisuus näyttää tietä myös muille sektoreille. Viime kierroksen yleiskuvaa dominoi työnantajapuolen vahva koordinaatio ja valtakunnansovittelijan sitoutuminen ns. yleiseen linjaan. Tämä toimi toistaiseksi myös siten, että lähes kaikille aloille kyettiin saavuttamaan isossa kuvassa saman tasoinen sopimusratkaisu. Tämä ei välttämättä ole enää itsestään selvää, ja myös siihen vaihtoehtoon on varauduttava.

* * *

PAMin tavoitteena on alustatalouden ja muiden itsensä työllistäjien tekemän työn katsominen nykyistä useammin työsuhteessa teetettäväksi työksi. Siksi työsuhtelakia on täsmennettävä työnantajäkäsittelyn osalta. Nykyinen laki on näiltä osin puutteellinen. Nollatuntisopimuksilla työskentelevien ja osa-aikatyöntekijöiden asemaa on parannettava säätämällä työajan vakiintumisesta ja saattamalla molemmat työntekijäryhmät tasavertaiseen asemaan vahvistamalla myös osa-aikaisen työntekijän subjektiivista päätösvaltaa lisätyösuostumuksen osalta.

PAM on laittanut Helsingin käräjäoikeuteen vireille kanteen työsuhteen tunnusmerkkien täyttymisestä ruokalähetin työssä. Tämän vuoden aikana laitetaan vireille myös muita kanteita työsuhteen tunnusmerkistön täyttymisestä koskien. Tavoitteena on saada jatkoa päätöksille, joissa on todettu työsuhteen tunnusmerkistön täyttymisen alustatyössä, luoda uutta oikeuskäytäntöä ja vahvistaa Työneuvoston antaman päätöksen toimeenpano tuomioistuimissa.

Alustataloudessa työskentelevien asemaa parantavaa EU:n ehdotus saadaan viimeistään alkuvuodesta. Ay-liike tavoittelee, että työsuhteinen työ tunnustetaan ja tunnustetaan - myös muualla kuin alustataloudessa - jotta työsuhteen mukaiset oikeudet tulevat kaikille, joille ne kuuluvat. Jos hanke toteutuu direktiivimuotoisena, sillä voi olla lakivaikutuksia myös Suomessa.

Alipalkkauksen kitkeminen työmarkkinoilta on edelleen PAMin keskeisenä lainsäädäntötavoitteena. Siihen voidaan puuttua joko kriminalisoimalla alle työehtosopimusten maksettavat palkat tai hallinnollisilla sanktioilla. Jälkimmäiset kuuluisivat Aluehallintovirastojen toimivaltaan. PAM toimii edelleen aktiivisesti alipalkkauksen kitkemiseksi tämän hallituskauden aikana.

Palkka-avoimuusaloitteella, jolla pyritään poistamaan sukupuolesta johtuva palkkasyrjintä, olisi toteutuessaan todennäköisesti vaikutuksia suomalaisen palkansaajan työelämään. Naisvaltaisia palvelualoja edustavalle liitolle hanke on tärkeä. Direktiivi muun muassa velvoittaisi työnantajat raportoimaan palkkatiedoista ja perusteettomien erojen ilmentyessä ryhtymään toimenpiteisiin.

Hallitusohjelmaan on myös kirjattu vuosilomalain kokonaisuudistus. Tämä on koronan johdosta siirtynyt eteenpäin, mutta työn odotetaan käynnistyvän vuoden vaihteessa. Lain uudistuksen osalta tavoitteena on,

että siinä otetaan nykyistä paremmin huomioon kaikki työsuhdemuodot ja se turvaa oikeuden vuosilomaan kaikille työntekijöille työsuhteen muodosta riippumatta.

Sukupuolten välistä palkkatasa-arvoa edistetään hallitusohjelman lainsäädäntökeinoin kahdella keskeisellä tavalla. Ensimmäinen on palkka-avoimuuden lisääminen työpaikoilla ja toinen on sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla oleva samapalkkaohjelma. Sukupuolten välinen palkkaero on edelleen noin 16%, eikä asiassa ole tapahtunut vuosiin merkittävää kehitystä. Palkkaeron pienentäminen on PAMin keskeisiä tavoitteita.

PAMin tavoitteena on turvallinen ja terveellinen työ, väkivallan, ja sen uhan sekä häirinnän ja epäasiallisen kohtelun poistaminen työpaikoilta niin lainsäädäntö- kuin muilla keinoin.

2.2. Yhä useammalla työpaikalla on aktiivinen ja osaava luottamusmies

Käytännössä tavoitteeseen pyritään luottamushenkilöiden osaamista ja aktiivisuutta tukemalla. Siinä on käytettävissä monia keinoja, mm. liiton koulutustoiminta, järjestämiskampanjat ja uusi sähköinen työkalu (Uniofy).

Syksyllä 2021 valitut uudet luottamushenkilöt perehdytetään aluetoimistoilla ja ohjataan liiton järjestämille peruskursseille. Koulutustoiminnan keskeisenä tavoitteena on luottamushenkilöiden osaamisen kehittäminen ja vahvistaminen. Ajankohtainen ja laadukas koulutustarjonta tukee luottamushenkilöiden osaamista keskeisissä työelämän kysymyksissä. Painotus vuonna 2022 on uusien luottamushenkilöiden perusopinnoissa ja tes-perehdytyksessä sekä Kiljavalta siirtyvän luottamushenkilöiden täydennyskoulutuksen ja työsuojelun jatkokoulutuksen kehittämisessä.

Kevään TES-neuvotteluissa tavoitteena on kehittää luottamusmiesjärjestelmiä niin, että verkostot laajenevat ja kattavat paremmin pamilaiset työpaikat. Luottamushenkilöille tarjotaan monipuolisen koulutustarjonnan lisäksi henkilökohtaista työnohjausta. Niitä toteutetaan sekä alueellisina lähiohjausryhminä että verkkotyönohjauksena valtakunnallisesti. Yksilötyönohjausta tarjotaan ohjaajaresurssien puitteissa.

Eurooppalaisiin yritysneuvostoihin (European Works Councils, EWC) liittyen PAM jatkaa verkosto- ja koulutustyötä ja panostaa EWC-tukeen sellaisissa yrityksissä, joissa EWC pitäisi lain mukaan olla. Vuonna 2022 on odotettavissa EWC:iden edistämistä koskevia vaatimuksia Euroopan parlamentilta, joten palkansaajien pitkäaikainen tavoite EWC:itä vahvistavasta eurooppalaisesta sääntelystä on jälleen puheenaiheena myös EU-tasolla.

Luottamushenkilöille suunnattua viestintää ja sen tavoitettavuutta kehitetään vuoden aikana niin, että luottamushenkilöiden tarvitsema tieto on entistä paremmin saatavilla ja luottamushenkilöiden omat viestimismahdollisuudet paranevat. Luottamushenkilöiden tarpeet ja toiveet ovat myös keskeisesti mukana verkkopalvelun uudistustyössä.

Vuokratyön käyttö on lisääntynyt palvelualoilla koko 2000-luvun ajan, ja alalla on hyvin suuri määrä toimijoita, joiden toimintatavat ovat erittäin kirjavia. Monesti nämä lyhyissä työsuhteissa ja useissa tilajayrityksissä työskentelevät työntekijät jäävät helposti ilman mahdollisuutta luottamusmieheen. Palvelualojen ammattiliitto pyrkii vuoden 2022 aikana sopimaan henkilöstön edustuksista suurimpien alan toimijoiden kanssa. Palvelualojen ammattiliitto selvittää myös mahdollisuuksia sopia yhdessä muiden liittojen kanssa mahdollisuuksista luoda henkilöstövuokrauslalle yrityskohtaisia työehtosopimuksia, joiden tarkoituksena on yhteisen koordinaation myötä luoda alalle työehdot ja estää hallitusti työnantajan mahdollisuuksia työehtoshoppailuun.

2.3. PAMin jäsenmäärä kasvaa työyhteisöjen toiminnalla ja aktiivisella jäsenhankinnalla

Järjestäytymisasteen nostaminen PAMin toimialoilla vaatii aktiivista toimintaa ja näkyvyyttä työpaikoilla sekä onnistunutta jäsenhankintaa.

Vuoden aikana jatketaan aktiivista työelämätiedotusta ja huolehditaan, että kaikkiin ammatillisiin oppilaitoksiin on yhteys. Jäsenhankinnasta palkitaan jäseniä ja luottamushenkilöitä nykyistä monipuolisemmin. Vuoden aikana otetaan käyttöön uudistettu ammattiosastojen osastopalautejärjestelmä, joka kannustaa entistä enemmän aktiivisuuteen jäsenhankinnassa- ja huollossa.

Suoramainonta on yksittäisistä jäsenhankinnan toimenpiteistä merkittävin ja siksi myös hyvin kriittinen. Vuonna 2022 varmistetaan, että suoramainonnan kautta tulee uusia jäseniä vastaava määrä kuin edeltävinä vuosina. Vuoden aikana toteutetaan ainakin kaksi massasuoraa sekä opiskeli- ja muuttosuorat. Lisäksi kehitetään toimintatapoja ja mainontaa, jotta useampi jäsen hankkisi entistä enemmän uusia jäseniä.

Digitaalinen mainonta mahdollistaa tehokkaasti eri kohderyhmien tavoittamisen. Varsinkin nuoremmat palvelualojen työntekijät tavoittaa hyvin digimainonnan kautta. Vuonna 2022 tavoitteena on tuhlata digimainonnan välityksellä tulevien uusien jäsenten määrä. Vuoden aikana toteutetaan kolme kampanjaa, joiden tarkoituksena on tuoda vahvemmin näkyväksi alojen työntekijöitä kiinnostavia meidän tuottamia ajankohtaisia sisältöjä, kuten työehtoihin ja työehtosopimusneuvotteluihin liittyviä asioita.

* * *

Maahanmuuttajien jäsenhankinta ja vahvempi integroiminen PAMiin: laaja-alainen hanke liiton maahanmuuttajatoiminnan kehittämiseksi.

Palvelualoilla entistä merkittävämpi työntekijäjoukko on syntynyt Suomen rajojen ulkopuolella. Liiton vieraskielisten jäsenten määrä kasvoi vuoteen 2016 saakka ja kääntyi sitten laskuun. Tämän hyvin moninaisen joukon mahdollisuus valvoa omia etujaan ja vaikuttaa työhönsä ja työolosuhteisiinsa ovat usein hyvin rajalliset. Liian usein he myös kohtaavat työelämän ikäviä lieveilmiöitä, kuten syrjintää, työehtojen polkemista, harmaata taloutta ja jopa ihmiskauppaa. Edistämme liiton edunvalvontatyössä lainsäädäntömuutoksia, joilla estetään ja ehkäistään työperäistä hyväksikäyttöä. Järjestäytyminen Suomen ulkopuolella syntyneiden osalta on muita alhaisempi lähinnä heikon tietämyksen takia. PAM käynnistää vuonna 2022 maahanmuuttajatoiminnan kehittämishankkeen. Hankkeen tavoitteena on maahanmuuttajien tasavertainen osallistuminen liiton toimintaan ja työyhteisöjen edunvalvontaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että huomioimme heidät jäsenhankinnassa ja palvelujen kehittämisessä. Myös viestintää täytyy tarjota entistä kattavammin sekä monikielisesti että selkokielellä.

Yhteinen kieli on avain työelämän verkostojen luomiseen. Lisäämme liiton suomen kielen koulutustarjontaa ja tarjoamme kielikoulutuksen järjestämistä ammattiosastoille. Ammattiosastoille tarjotaan valmiiksi konseptoitua mahdollisuutta Suomen kielen kurssien järjestämiseen ulkomaalaistaustaisille jäsenille. Parannamme liiton toiminnoissa selkokielisyyttä. Vaadimme myös työnantajilta vastuuta kielipetuksen lisäämiseen työpaikoilla. Huomioimme laajemmin monikielisyyden liiton materiaaleissa ja kehitämme palveluita.

PAMin ratkaisutoimitsijat ja lakimiehet kehittävät osaamistaan työperäisen hyväksikäyttöön liittyvien monikulttuurisuuden haasteiden, hyväksikäytön tunnistamisen ja juridisten kysymysten osalta. Vuonna 2022 ratkaisupäivät järjestetään tällä teemalla. Yhteistyötä ja verkostoitumista eri toimijoiden kanssa kehitetään sekä ratkaisuyksikössä että aluetoimistoissa. Yhteistyötä ja verkostoitumista syvennetään eri kumppanitahojen kanssa.

2.4. PAM tarjoaa jäsenilleen parempia palveluja

Vuoden 2022 aikana PAM kehittää jäsenetujaan, jotta ne olisivat entistä hyödyllisempiä ja kiinnostavampia jäsenistölle. Kehittämistyö käynnistyy tarpeiden kartoituksella, jonka pohjalta etsitään uudet jäsenetujen muodot.

Vuonna 2022 koulutustoiminnan strategianmukainen kehittäminen keskittyy osaamisperusteisen ay-koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja sen arviointiin. Lakiuudistuksen myötä ammattiyhdistysopinnoilla voi tulevaisuudessa kerryttää opintopisteitä ja saada opintosuoritukset kirjatuksi Opetushallituksen ylläpitämään tietovarantoon opinpolku.fi. Uusi jäsenetu parantaa osaamisperusteisen koulutuksen suorittaneiden jäsenten mahdollisuuksia edetä työuralla ja opintojen parissa. Lisäksi se takaa entistä laadukkaamman ay-koulutuksen pamilaisille.

Jäsenkoulutuksessa keskitytään erityisesti digitaitoihin ja työhyvinvointiin sekä erikielisten koulutuksen kehittämiseen. Esimieskoulutuksessa painotus on lyhytkurssien ohessa lähiesimiehen ammattitutkinnossa. Vuonna 2022 kehitetään myös verkkokoulutuskokonaisuutta.

PAM on käynnistänyt verkkopalveluprojektin, jonka tarkoituksena on tuottaa nykyistä palvelevampi ja toimivampi verkkosivusto jäsenistön, aktiivien ja sidosryhmien käyttöön. Uusien sivustojen on tarkoitus olla valmiina vuonna 2023, mutta uudistustyö tehdään vuoden 2022 aikana. Uudistuksessa on tarkoitus hyödyntää käyttäjien kokemuksia ja tarpeita palvelumuotoilun kautta, joka tarkoittaa uusien sivujen parempaa käytettävyyttä ja mm. esteettömyyttä.

Toimintavuoden aikana jatketaan henkilökunnan monikulttuurisuusosaamisen kehittämistä, jotta liiton jäsenpalvelutilanteet toteutuvat mahdollisimman laadukkaasti.

Aluetoimistojen ajanvarausjärjestelmän avulla jäsenille voidaan tarjota palveluja myös etänä Teams-palaverina. Tämä mahdollistaa palvelujen paremman saatavuuden jäsenille, jotka asuvat etäällä aluetoimistopaikkakunnilta.

Rästitysprosessia kehitetään ja tavoitteena on vähentää maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi erotettujen jäsenten määrää huomattavasti. Tätä tavoitetta edistää myös mahdollinen jäsenmaksutavan kehittäminen, sillä nykyinen prosenttipohjainen jäsenmaksu koetaan usein monimutkaiseksi.

Työsuhteeseen liittyvää ongelmanratkaisuprosessia kehitetään tasalaatuisemmaksi yli aluerajojen ulottuvien yhteistyökäytäntöjen avulla. Aluekoulutusten määrä kasvaa ja toteutustapoja kehitetään. Ratkaisuyksikkö kehittää jatkuvasti uusia toimintatapoja, joita hyödyntäen voidaan antaa jatkuvaa tukea ratkaisutoimitsijoille palvelun laadun parantamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi sekä riidanratkaisun käsittelyaikojen nopeuttamiseksi.

PAMin ratkaisutoimitsijat ja lakimiehet kehittävät osaamistaan työperäisen hyväksikäyttöön liittyvien monikulttuurisuuden haasteiden, hyväksikäytön tunnistamisen ja juridisten kysymysten osalta. Vuonna 2022 ratkaisupäivät järjestetään tällä teemalla. Yhteistyötä ja verkostoitumista eri toimijoiden kanssa kehitetään sekä ratkaisuyksikössä että aluetoimistoissa.

2.5. PAM on yhteiskunnallisesti nykyistä vaikuttavampi ammattiliitto

Kuten todettua, niin vuonna 2022 varmistetaan pamilaisille tärkeiden hallitusohjelmakirjauksien toteutuminen liiton tavoitteiden mukaisesti. Vuoden aikana käynnistetään myös toimenpiteet, joilla

kannustetaan pamilaisia asettumaan ehdolle vuoden 2023 eduskuntavaaleissa sekä nostetaan jäsenistön vaalitietoisuutta sekä vaikutetaan puolueiden ja ehdokkaiden vaalitavoitteisiin.

Sosiaaliturvan uudistustyö on käynnissä. Uudistettu sosiaaliturvajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön porrastetusti vuoteen 2027 mennessä. Kyse on merkittävästä uudistuksesta. Pamilaiset ovat yksi suurimmista sosiaaliturvan käyttäjäryhmistä mm. sovitellun päivärahana saajina. PAMin tavoitteena on nykyistä toimivampi sosiaaliturvajärjestelmä, joka huomioi paremmin erilaiset työnteko- ja työttömyysmuodot. PAM vaikuttaa uudistuksen valmisteluun sekä SAK:n kautta, että suoraan.

Työehtosopimusneuvottelujen jälkeen on tilaisuus panostaa PAMin toimialojen menestyksen ja vetovoimaisuuden parantamiseen elinkeinopoliittisen vaikuttamistyön kautta. Käytännössä syvennetään eri sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistä vaikuttamistyötä mm. tilaisuuksien ja kampanjoiden kautta. Elinkeinopoliittiset asiat ovat vahvasti mukana myös PAMin hallitusohjelmatavoitteissa ja siihen liittyvässä vaikuttamistyössä. Tavoitteena on parantaa alojen toimintaedellytyksiä, josta hyötyvät myös työntekijät.

PAMin tutkimustoiminnan linjausten päivitys valmistuu vuoden 2022 aikana. Linjausten tavoitteena on terävöittää entisestään tutkimustoiminnan vaikuttavuutta sekä päätöksenteossa että yhteiskunnallisessa keskustelussa. Vuoden aikana toteutetaan tutkimuksia ja selvityksiä, jotka tukevat mm. yhteiskunnallisen vaikuttamisen tavoitteita esimerkiksi hallitusohjelmavaikuttamisessa ja sosiaaliturvauudistuksessa. Lisäksi huomioidaan työehtosopimusneuvottelujen aikaiset tutkimus- ja selvitystarpeet.

Valtakunnallinen koulutuskalenteri 2022	Aika	2. jakso
Perehdytykset		
Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen perehdytys verkossa (jatkuva)	jatkuva	
Perehdytykset alueilla - valintavuosi		
TES-perehdytykset verkossa		
Luottamusmiesten peruskurssi /8 (9) kpl +esihenkilöt 1 kpl	Aika	2. jakso
Esihenkilöt / Petäys	18.-20.1.2022	16.-17.2.2022
1 Tampere	25.-27.1.2022	23.-24.2.2022
<i>(9) Tampere tarvittaessa tuplakurssi</i>	25.-27.1.2022	23.-24.2.2022
2 Helsinki	15.-17.2.2022	23.-24.3.2022
3 Oulu	1.-3.3.2022	30.-31.3.2022
4 verkossa etäopetuksena	26.-28.4.	18.-19.5.2022
5 Turku	3.-5.5.2022	1.-2.6.2022
6 Helsinki	29.8.-2.9.2022	
7 Tampere	18.-20.10.2022	16.-17.11.2022
8 Vantaa	1.-3.11.2022	30.11.-1.12.2022
Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi /7 kpl + esihenkilöt 1 kpl	Aika	2. jakso
Esihenkilöt / Petäys	18.-20.1.2022	16.-17.2.2022
1 Tampere	25.-27.1.2022	23.-24.2.2022
2 Helsinki	15.-17.2.2022	23.-24.3.2022
3 Oulu	1.-3.3.2022	30.-31.3.2022
4 verkossa etäopetuksena	26.-28.4.	18.-19.5.2022
5 Turku	3.-5.5.2022	1.-2.6.2022
6 Helsinki	29.8.-2.9.2022	
7 Tampere	18.-20.10.2022	16.-17.11.2022
Luottamusmiesten jatkokurssi - 2 kpl	Aika	2. jakso
1 Tampere	4.-8.4.2022	9.-13.5.2022
2 Helsinki	3.-7.10.2022	7.-11.11.2022
Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi (2 kpl) PAMin oma!	Aika	2. jakso
1 Helsinki	7.-11.2.2022	14.-18.3.2022
2 Tampere	5.-9.9.2022	10.-14.10.2022
Luottamusmiesten täydennyskoulutus	Aika	2. jakso
Työoikeuden peruskurssi 3 pv	23.-25.3.2022	
Paikallinen sopiminen 4pv	23.-26.8.2022	
Neuvottelutaito 3 pv	18.-20.10.2022	
Yritystalous 3 pv	22.-24.11.2022	
Työoikeuden täydennyskurssi 3 pv	1.-3.11.2022	
Taloustieto yhteisen menestyksen tukena - verkkokurssi		
Alakohtaiset täydennyskoulutukset	Aika	2. jakso
Apteekin luottamushenkilöpäivä (1 pv)		9.2.2022
kauppa (3 pv)	26.-28.4.2022	
alv (3 pv)	26.-28.4.2022	
kipa (3 pv)	26.-28.4.2022	
Hyvinvoinnista voimavaroja kiinteistöpalvelualan luottamushenkilöille (3 pv)	7.-9.6.2022	
Apteekin täykkäri (2+2 pv)	24.-25.8.2022	14.-15.9.2022
turvallisuus (3 pv)	13.-15.9.2022	
marava (3 pv)	13.-15.9.2022	
Kipan palkkausjärjestelmä 1pv		20.9.2022
Työsuojeluvaltuutettujen täydennyskoulutus	Aika	2. jakso
Työsuojelulainsäädäntö 3 pv	26.-28.9.2022	
Mieli työssä - työelämän mielenterveystaitoja (2 pv)	24.-25.11.2022	
Yhteinen täydennyskoulutus	Aika	2. jakso
Työhyvinvointi ja tuottavuus 3 pv	8.-10.3.2022	
Sovitteleva työyhteisö 2 pv	9.-10.3.2022	
Sovitteleva työyhteisö 2 pv	10.-11.10.2022	
Vaikuttavaa viestintää luottamushenkilöille	11.-12.5.2022	
Vaikuttavaa viestintää luottamushenkilöille	26.-27.10.2022	
Ruotsinkielinen koulutus luottamushenkilöille (JHL)	Aika	2. jakso
Grundkurs för förtroendeman	7.-9.2.2022	
Grundkurs i arbetarskydd	17. - 21.1.2022	

Fortsättningskurs i arbetarskydd	5. - 9.9.2022	
Esihenkilökoulutus	Aika	2. jakso
LM ja TSV Peruskurssit	18.-20.1.2022	16.-17.2.2022
Osaava ja sovitteleva esihenkilö 2+2 pv	2.-3.2.2022	24.-25.2.2022
Työhyvinvointikortti esihenkilöille		15.3.2022
Harmonia Ja voima- hyvinvointia esihenkilöille	20.-22.5.2022	
Työhyvinvointikortti esihenkilöille		15.9.2022
Mieli työssä- työelämän mielenterveystaitoja	2.-3.11.2022	
Jäsenkoulutus (2 seminaaria - opi suomea - työelämän ABC - Urapalvelu)	Aika	2. jakso
Opi suomea kevät ja syksy	ajankohta tarkentuu	
Teemawebinaarit klo 10-12 - torstaisin	Kohderyhmä	
Aihe tarkentuu		17.3.2022
Aihe tarkentuu		5.5.2022
Aihe tarkentuu		29.9.2022
Aihe tarkentuu		1.12.2022

PAMin hallituksen ja valtuuston kokoukset 2022

Tammikuu

Ti 18.1. Hallitus

Helmikuu

Ti 15.2. Hallitus

Maaliskuu

Ti 22.3. Hallitus

Huhtikuu

Ke 20.4. Hallitus

Toukokuu

Ma 16.5. Valtuuston perehdytys Helsinki

Ti 17.5. Valtuuston kevätkokous Helsinki

Ke 18.5. Valtuuston kevätkokous Helsinki

Ti 31.5. Hallitus

Elokuu

Ti 16.8. Hallitus

Syyskuu

Ti 13.9. Hallitus

Lokakuu

Ti 25.10. Hallitus

Marraskuu

Ti 22.11. Valtuuston syyskokous Helsinki

Ke 23.11. Valtuuston syyskokous Helsinki

Ti 29.11. Hallitus

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

